

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 1

PAINTING STUDIO 1

BUNKR/the search for another earth

BUNKR/the search for another earth

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR/KA PRÁCE

AUTHOR

Helena Ticháčková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

MgA. Marie Štindlová

BRNO 2022

OBSAH DOKUMENTACE:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 4 - 6
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 7 - 13

TEXTOVÁ ČÁST

Abstrakt :

Ve své bakalářské práci se zabývám tematikou escapismu – tzn. touze po úniku z reality (skrze počítačové hry, denní snění atd.) Důvodem k tomuto zaměření je především má osobní potřeba utéci – zejména z emoční pasti určitých lidí a z určitého druhu traumat, která během let občas vyplouvají na povrch a ovlivňují jak moji přítomnost, tak budoucnost. Jako prostředek k naplnění záměru jsem si vybrala malbu na větší formáty pláten, do které se snažím promítnout pocit nerozhodnosti, úzkosti, očekávání. Ve společenském kontextu mi zvolené téma přijde relevantní a nemohu říci, že by platilo jen pro poslední tři roky. V širší současnosti ale mezi lidmi vnímám potřebu úniku mnohem intenzivněji.

"Procházím místem, které nazývám domovem. Do lepkavého medu, který mi obalil chodidla, se chytají věci ležící na podlaze - střepy z lahví od levných kořalek, plechové korunkové uzávěry, klubička prachu a dlouhých černých vlasů, ve kterých se občas blýskne odraz šedé. Snažím se běžet a med se začíná barvit do ruda. Tuhne a voní po železe. Do zátylku se mi opírá něčí ukazováček a ačkoliv běžím, tak se mu nevzdaluji. Zarývá se hlouběji, narušuje nervy a já už nad sebou nemám kontrolu, smířlivě stojím na místě. Stojím a slanou tekutinou ředím mravencům med, který po kapičkách olizují. Útrpně je pozoruji, ale čím méně je medu, tím více je malých, šimravých nožiček. A když už se mohu pohnout, dojít ke dveřím a otevřít je, potkám ty stejné mravence, kteří se vrací...a já se budu vracet také, i když tu nejsme vítáni a nemůžeme zde žít"

Svou práci jsem začala fyzickým vytvořením prostoru, který mi bude evokovat bezpečí a bude fungovat jako místo úkrytu – a tím se stal bunkr z dětských vzpomínek, vytvořený ze staré pohovky, dek a závěsů.

Bylo pro mě důležité vybalancovat svoje prožitky s tím, co může oslovit potencionálního diváka a proto jsem dlouze zvažovala, v jaké atmosféře chci tvořit a jaký dojem chci divákovi poskytnout.

Rozhodla jsem se namalovat sérii větších obrazů, které budou navozovat dojem útulna, po kterém jsem sama toužila. Připadalo mi to smysluplné a vřelé směrem k divákovi a nechtěla jsem ho obalovat pocity, které mě samotnou svazovaly a trápily. Zadala jsem si, že mi půjde o zachycení tepla a bezpečí; o jeho vytvoření, o strukturu fantaskního a milého světa, do kterého se může ukrýt i potencionální pozorovatel.

Během tvorby, a to v podstatě velice záhy, začaly obrazy nabírat jakýsi melancholický a úzkostlivý charakter. Ačkoliv jsem se držela směru, který jsem si na začátku vytyčila, vkrádaly se mi na plátno malé, letmé chmury, následně celá jejich mračna, která mě donutila téma,

barvu i výraz obrazu zpracovávat jinak.

Ten proces byl ale naprosto plynulý a já sama jsem mu v počátcích nevěnovala pozornost. Když uvedu příklad - v jeden moment jsem se snažila namíchat tu nejmilejší hnědou a když jsem ji nanesla na plátno, byla to životem vyprahlá zelenošedá, která se prvotnímu záměru vzdalovala každým tahem štětce, a přitom byla tou nejvěrnější barvou, kterou jsem mohla vytvořit. Vytvořit nevědomky.

Tak se z teplých a huňatých dek začaly stávat vybledlé planiny, klidné přitímné útočiště se proměnilo v geometricky jasné portály a z voňavé bábovky se stali prvoci, měňavky, supi a kolibříci, rozbité ploty, suché větve. Figura se v těch širých pláních začala rozpadávat na části, nohy šly tam a hlava onam. Někdy se ty určité kusy těla sebejistě řítí do míst, která divákovi zůstávají neznámá, do portálů. Někdy se zdráhají se posunout byt' o píď.

K postavě se různě přidávají ptačí průvodci. Někteří jako poslové změny, vysvobození, a pak ti, kterým je bližší nerozhodnost a melancholická smířlivost.

Hlavním prvkem obrazu se staly portály, které vnímám jako možnost přestupu. Mohou působit odtažitě, a zároveň mohou lákat svou jednoduchostí. Jednou nohou se do nich vkročí a druhou vyjde jinde. A nebo třeba nikde. Nenabízí žádný konkrétní výsledek, jen volbu.

Jádro samotné tvorby se ale nezměnilo, pouze jsem balancovala na hraně výrazového a emotivního vyjádření. Nebylo možné, abych před svým dílem obstála s úmyslem uměle vyjadřovat radost a klid – protože jsem sama tohoto rozpoložení nebyla schopna dosáhnout. Co se týče samotné malířské stránky, mou snahou bylo smířit ilustrativní a příliš dotažený rukopis s více uvolněnou polohou malby. A tu nutno podotknout, že posuny byly a jsou pomalé a tato snaha tedy zůstává mým důležitým cílem i do budoucna - postupovat více jako malíř a méně jako spisovatel, tedy méně tvořit příběh a více tvořit obraz.

Za důležitou jsem považovala i volbu barevnosti. V minulých dvou semestrech jsem často používala oranžové kadmium a smaragdový lak, a od této manýry jsem chtěla svoje následující obrazy oprostit. Citlivěji pracovat s barvou a přemýšlet o ní.

Soustředěněji jsem pátrala ve výrazných odstínech a snažila jsem se pohybovat spíše v šedých, okrových a hnědých tónech. Případně v netoxických zeleních. K potřebným akcentům jsem volila modrý kobalt a ultramarín, někdy červené a zelené kadmium.

Nejtmavší odstíny jsem míchala bez černé, tedy převážně do tmavě fialové, hnědé nebo modré tak, aby tu černou nahrazovaly, ale nepůsobily definitivně a stroze.

Pracovala jsem na nenapnutém lněném plátně, abych mohla výsledné obrazy nainstalovat do jakési organické architektury. Ve výsledné instalaci si ale představuji kombinaci i s těmi napnutými – do jaké míry se tak stane, to budu zjišťovat až na místě a bude záležet na tom, zda to obrazy vyžadují.

Mám v plánu využít další textilní materiály, různé artefakty a konstrukce, s vizí vytvořit nový prostor/bludiště/úkryt tak, abych dané téma akcentovala. Představuji si takovou instalaci, kde bude obraz v dominantnější pozici a bude určovat náladu oné části prostoru, a pak různé kouty a záhyby, které budou fungovat jako potencionální úkryt a nebo skličující doupě.

(představa o závěrečné instalaci je v tuto chvíli pouze návrhem a v čas uskutečnění se může proměňovat v závislost na prostoru a obrazech, které ještě vzniknou).

Inspirací mi byl především jeden z nástrojů escapismu – počítačové hry a to především Fallout 3 a jeho postapo krajiny a můj prožitek, kdy jsem jimi procházela a ztrácela se v různých tunelech, které v závislosti na příběhu a vizualitě poskytovaly buď dojem bezpečí anebo naopak. Dále to byl Half Life 1-2, kde jsem se přímo inspirovala výrazivem tunelů, tvořených ze změti různorodé organické hmoty, ve kterých žily žlutě světélkující larvy, jež při snědení dodávaly životní energii.

Co se týče malířské inspirace, tak bych jmenovala hlavně Ondřeje Basjuka. Svým obsahem mi připomínají surrealistické momenty a náladu seriálu od Davida Lynche – Twin Peaks: The Return (2017), který mi byl v kontextu mé současné práce v určitých momentech také blízký. Dále obrazy Aleše Nováka, pro jejich tlumenou barevnost, uvolněnost rukopisu a lyrickou náladu. V podobném duchu bych zmínila ještě rumunského malíře Mircea Teleaga.

Další autory, které zmíním, a s jejichž díly jsem ráda trávila tento rok, jsou Adrian Ghenie, Jan Merta, Filip Nádvorník, Vladimír Houdek, Pavla Malinová, Oleg Vassiliev a další.

Důležitou inspirací pro mě byl i snímek Návrat (2003) od ruského režiséra Andreje Zvjaginceva. Zajímavým pro mě byl jak přes téma, které řeší komplikovaný vztah autoritativního otce a dvou synů, tak skrze poetické zachycení krajiny a odkazy na umělecká díla, čímž je dotvářena psychologie hlavních aktérů. Významným aspektem filmu pro mě byl i prvek nedořečenosti.

Následuje film s podobnou tematikou, a to snímek od stejného režiséra s názvem Nemilovaní (2017).

A posledním filmařským počinem, který bych ráda zmínila, je snímek Wind River (2017) od Taylora Sheridana, ve kterém na mě zapůsobilo filmařské zachycení zasněžené a pusté krajiny Wyomingu s dokresou hudby od Nicka Cavea a Warrena Ellise.

OBRAZOVÁ ČÁST

The search for another earth, olejomalba na plátně, 2 x 2,5 m, 2022

Bunkr, akryl na plátně, 145 x 200 cm, 2022

Ephemeral moment of a light mood, akryl na plátně, 190 x 153 cm, 2022

V předsíni, akryl a pastel na plátně, 150 x 80 cm, 2022

zatím bez názvu, olejomalba na plátně, 2 x 1,3 m, 2022

Hydra et Amoeba, olejomalba na plátně, 117 x 152 cm, 2022

zatím bez názvu, olejomalba na plátně, 2 x 1 m, 2022

zatím bez názvu, olejomalba na plátně, 50 x 50 cm, 2022

SKICY (tempera a kresba na papíře, A5-A4)

